

Po co nam dowody?

Wpisany przez Joachim Jelisiejew

niedziela, 05 czerwca 2011 19:03 - Poprawiony niedziela, 05 czerwca 2011 19:07

[](#)

[Zadania PDF.](#)

[](#)

[Obrazek.](#)

Źródło zadań w texu.

```
% File: zad.tex % Created: Thu Jun 02 12:00 PM 2011 C % Last Change: Thu Jun
02 12:00 PM 2011 C documentclass[10pt]{article} usepackage{amssymb}
usepackage{amsmath} textwidth 16cm textheight 24cm oddsidemargin 0cm topmargin 0pt
headheight 0pt headsep 0pt usepackage[polish]{babel} usepackage[utf8]{inputenc}
usepackage[T1]{fontenc} usepackage{polski} usepackage{import} %usepackage{MnSymbol}
% ----- vfuzz4pt % Don't report over-full v-boxes if
over-edge is small hfuzz4pt % Don't report over-full h-boxes if over-edge is small %
THEOREMS ----- newtheorem{thm}{Twierdzenie}[section]
newtheorem{cor}[thm]{Wniosek} newtheorem{lem}[thm]{Lemat}
newtheorem{defn}[thm]{Definicja} newtheorem{tozs}[thm]{Tożsamość}
```

Po co nam dowody?

Wpisany przez Joachim Jelisiejew

niedziela, 05 czerwca 2011 19:03 - Poprawiony niedziela, 05 czerwca 2011 19:07

```
newtheorem{hyp}[thm]{Hipoteza} newtheorem{useless}[thm]{}
newenvironment{proof}[1][Dowód. ]{noindenttextsc{#1}} {nolinebreak[4]hfill$\blacksquare$\par}
newenvironment{sol}[1][Rozwiązanie. ]{ noindenttextsc{#1}} {hfillpar}
newenvironment{problem}{noindenttextsc{Zadanie}\} {hfillpar} defdeg{^\circ}
defsource#1{\Źródło: #1} renewcommand{thethm}{} renewcommand{angle}{sphericalangle}
renewcommand{vec}[1]{\overrightarrow{#1}} renewcommand{leq}{leqslant}
renewcommand{geq}{geqslant} renewcommand{dots}{\ldots} subimport{../}{}
%include{style} begin{document} section{Ściemka![-1.3cm]{scriptsize Czyli po co ludziom
dowody?} emph{Niekłóre spośród poniższych rozwiązań są błędne merytorycznie,
a~niektłóre inne źle zapisane. Przeistocz się w~krwiożerczego Yogiego i~znajdź błędy!}
begin{enumerate} item begin{thm} Znaleźć wszystkie rozwiązania równania  $3^n =
x^2 + y^2$  w~liczbach całkowitych nieujemnych  $x, y, n$ . end{thm}
begin{sol} Równanie to nie ma rozwiązań. Dowód: Rozważmy
dowolne rozwiązanie  $3^n = x^2 + y^2$ . Policzmy możliwe reszty z~dzielenia  $x^2$ 
przez  $3$ :  $0^2 \equiv 0 \pmod 3, 1^2 \equiv 1 \pmod 3, 2^2 \equiv 1 \pmod 3$ , zatem
 $x^2 \pmod 3 \in \{0, 1\}$ . Oczywiście  $1 + 0 \not\equiv 0 \pmod 3, 1 + 1 \not\equiv 0
\pmod 3$ , więc jedynym sposobem otrzymania po lewej stronie  $0$  jest  $x \equiv
0 \pmod 3, y \equiv 0 \pmod 3$ . Podstawmy  $x=3x', y=3y'$ . Wtedy  $9(x'^2 + y'^2) = 3^n$ ,
czyli  $x'^2 + y'^2 = 3^{n-2}$ . Rozumujemy analogicznie i~stwierdzamy, że  $x' = 3x'', y'
= 3y''$ . Procedurę tę możemy kontynuować dowolnie wiele razy, więc wnioskujemy, że
 $x'', y''$  są podzielne przez  $3^k$  dla dowolnego  $k$ , co daje sprzeczność.
end{sol} item begin{problem} Trapez  $ABCD$  o~podstawach  $AB$  i~ $CD$  jest
taki, że  $AC = 1, BD = \sqrt{3}, \angle ABD = 30^\circ$ . Wyznacz najmniejszą możliwą
sumę długości podstaw tego trapezu. end{problem} begin{sol}
begin{minipage}{10cm} Niech  $H_D, H_C$  oznaczają rzuty  $D, C$  na  $AB$ ,  $E$ 
oznacza punkt przecięcia przekątnych trapezu, a~ $C'$  in  $AB$  jest takie, że
 $CD \parallel BC'$  jest równoległobokiem. Obliczamy, że  $DH_D = \sqrt{3}/2$ , gdyż trójkąt
 $BBDH_D$  ma kąty  $30^\circ, 60^\circ, 90^\circ$  i~ $BD = \sqrt{3}$ . Zatem
 $AH_C = \sqrt{AC^2 - CH_C^2} = \sqrt{1 - DH_D^2} = \sqrt{1 - \frac{3}{4}} = \frac{1}{2}$ ,
czyli trójkąt  $AH_C C'$  jest połówką trójkąta równobocznego i~ $\angle CAH_C =
60^\circ$ . Skoro  $CC' \parallel BD$ , to  $\angle CC'A = \angle DBA =
30^\circ$ , więc  $\angle ACC' = 180^\circ - 60^\circ - 30^\circ = 90^\circ$ .
end{minipage}begin{minipage}{6cm} includegraphics{trapez} end{minipage}
Trójkąt  $\triangle ACC'$  jest prostokątny, zatem z~twierdzenia Pitagorasa
 $AB + CD = AC' = \sqrt{AC^2 + CC'^2} = \sqrt{1 + 3} = 2$ . Jest
to jedyna możliwa wartość sumy podstaw, więc jest ona najmniejsza. end{sol}
item begin{problem} Wartość wielomianu  $f(x) = x^{2011} + a_{2010}x^{2010} +
\dots + a_0$  o~współczynnikach całkowitych jest dla każdej liczby całkowitej
podzielna przez  $2011$  oraz  $f(x)$  ma  $2011$  różnych pierwiastków. Udowodnij, że
suma tych pierwiastków jest podzielna przez  $2011$ . end{problem}
begin{sol} Udowodnię, że  $f \equiv x^{2011} - x \pmod{2011}$ , tzn. współczynniki
wielomianu  $f - x^{2011} - x$  są podzielne przez  $2011$ . Niech  $g := f -
x^{2011} - x \pmod{2011}$ . Wielomian  $g$  ma stopień nie większy niż  $2010$ . Dla
dowolnej liczby całkowitej  $m$  zachodzi  $m^{2011} \equiv m \pmod{2011}$  bo  $2011$  jest
pierwsza, czyli  $2011 \mid f(m) + m^{2011} - m = g(m)$ . To znaczy, że
wielomian  $g$  ma pierwiastki  $(m \pmod{2011}) \in \{0, 1, 2, 3, \dots, 2010\}$ , czyli  $g(x) =$ 
```

Po co nam dowody?

Wpisany przez Joachim Jelisiejew

niedziela, 05 czerwca 2011 19:03 - Poprawiony niedziela, 05 czerwca 2011 19:07

$Q(x)(x-0)(x-1)\dots(x-2010) \pmod{2011}$. Gdyby $Q \neq 0$ to wielomian po prawej stronie miałby stopień ≥ 2011 , czyli większy niż g . Tak więc $Q = 0$ i $f = 0$, czyli $f - x^{2011} - x \equiv 0 \pmod{2011}$, więc 2011 musi dzielić a_{2010} , bo a_{2010} jest współczynnikiem wielomianu $f - x^{2011} - x$ stojącym przy x^{2010} . Zachodzi $2011 \mid a_{2010}$, ale a_{2010} jest równe $(-1)^k$ pomnożonemu przez sumę pierwiastków f . Tak więc 2011 dzieli tę sumę pierwiastków.

Liczby rzeczywiste

x_1, \dots, x_{2010} są takie, że $x_1^3 + x_2^3 + \dots + x_{2010}^3 = 2010$. Podać najmniejsze możliwe M rzeczywiste takie, że $x_1^2 + \dots + x_{2010}^2 \leq M$ albo udowodnić, że takie M nie istnieje.

Przypomnijmy nierówność pomiędzy średnią kwadratową i sześcienną:

Dla dowolnych $n, a_1, \dots, a_n > 0$ zachodzi
$$\sqrt{\frac{a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2}{n}} \leq \sqrt[3]{\frac{a_1^3 + \dots + a_n^3}{n}}$$

Stosując tę nierówność dla $n := 2010$, $a_1 := x_1, a_2 := x_2, \dots, x_{2010} := a_{2010}$ pokazujemy, że
$$\sqrt{\frac{x_1^2 + \dots + x_{2010}^2}{2010}} \leq \sqrt[3]{\frac{x_1^3 + \dots + x_{2010}^3}{2010}} = 1$$

Zatem $x_1^2 + \dots + x_{2010}^2 \leq 2010$. Wartość ta jest osiągnięta, jeżeli weźmiemy $x_1 = x_2 = \dots = x_{2010}$, czyli $M = 2010$ jest szukaną liczbą.